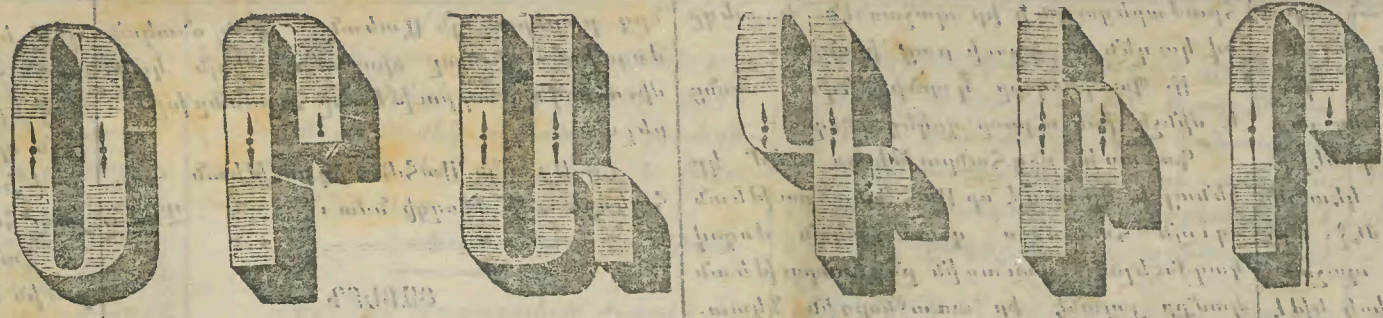

Օրացույցը կը հրատարակուի տ-
մին որ քանի ի կէտսիկէ և տուն
օրերէն :
Հարեկան զինն է Պոլսոյ հա-
մար կանխիկ 230 պարսէ, իսկ
գաւառաց համար կանխիկ 2 1/2
ժամ : ասիկ զոր բաժանորդ
զրաւի ուղղութեամբ կը պարտաւո-
րեն կամ իրենց ուղղակի մեկ
զրիկ և կամ յիշեալ գումարը
յանձնելու համար Պոլսո մէջ
ցոյց տալ :

Օրացույցն համար 1 զարմ-
կը ծախուի :
Համար 2-րդն տարբեր
անգամի համար 3 զարմէ կրի-
նորդին 2-րդ և ասիկ ան-
գամի համար 4-րդն տա-
կանի իմ կրկն :
Համար 5-րդն և 6-րդն զոր իմ
պէտք է զրիկ : ինձնաւոր
կարգաւ : Հոգաւ իման իման
իմ անձնակը : Օրաց. Խոստ-
անքան անուն :

ՕՐԱԿԱՆ ԱՐԿԱՆԻՆ ԵՒ ԱՆԵՆՏԻԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՏԱՐԻ 1289 ՏԷՒԱԶԱԼ ԷՎԵԼ 23 ԵՐԱՆՈՒՇԱԹԻ 17 ՅՈՒԼԻՍ 1872 ՅՈՒՍԵՑ ԲԱՆԱՐԱՆԱՆՈՒԼԻՍ 29 ԹԻՒ 748

ԿԱՍԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ 17 ՅՈՒԼԻՍ ԲԱՆԱՐԱՆԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԹԷ ԻՆՉԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՆԻՆ ԳԱՆԱՌԱՅ ՄԷՉ

Վերադարձաւ տիրութիւն հետեւեալ նը-
շանակութեան տրամախ յողումը կը
հրատարակէ Օրինիս Նախնաւ լրագիրը
Բարեկի ու վերապի մէջ պահեա չեն
այնպիսի մարդիկ որք մամուլ աղտաւ-
թիւնը կըր աղէտ կը նկատեն : Եւ զամբոյ-
թիւնը սատարողական զիւտ կը համարեն
և խմբող իրենքուն բոլորն ալ ամենապիտ-
շարագործներ կ'անուանեն : Ինչպէս հաւա-
նական է ասորք ստիպողական դատաւ-
րակութեան հանրագիրը չեն ստորագրի
բնաւ : և կը զարմանան ինքեք թէ ինչ-
պէս կառավարութիւնը թողտու լինի
կ'են որ այդ հանրագրին համար ստո-
րագրութիւն հաւաքուի : — Այն և կ'ընեն
հեծելով և թէ լաւ կառավարութիւն մը
ըլլար, այսպիսի բաներ չի պիտի տեսնե-
ին :

Եթէ մինչև անգամ Բարեկի մէջ պ-
ղարական է այն կարծիքն ունեցողներ
տեսնել, և երեւակացել թէ դատաւե-
րուն մէջ որչափ կը գտնուին : Սակաւ լը-
րագիրը որ մարդ վարդապետութիւն մը
զեղծում մը չի փախցնէր ասանց զանա-
խոյառակելու : հատարակաց լինումի
մէ ամեն անոց համար, որք իւր ընա-
դատութեանցը մասնաւոր ևն : Աստի
ասոր համար կ'աւելանայ նորա արդու-
տին փառքը :

Զայս հատարակելու համար Օրինիս
մէջ պատահած դէպք մը օրինակ կը ըն-
ենք հաւ Անցեալները : անդի խոյառաւ-
կութեան անուանողը մը հատուած մը
մէջ ընթած էր « Բարեկի Տիւ Լուարէ » լը-
րագիրը : Այս զրբին հեղինակը, որ Պ
Հիւրիկ Մաճէն կը կոչուի 1851 զեկ-
տեմբերի պետական հարուածին ատեն
խրաբանիւր նահանգաց մէջ, թէ իւր
մասնիկ և թէ իւր խառն յանձնած արդի
անգամ, այլեւայլ անձանց արքորութեան
պատճառ և եղբայրուն անուանց ցուցակը
հրատարակած է :

Պ. Մաճէնի զիրքը տեսած չեմ, չը
գիտեմ թէ նորա չինած ցուցակները
ճիշդ են, ասի ինչոքայ կէտ մ'է որ ամ
բասանիւր ու ինք մէջ կրնայ լուսարան-
ակ, և միւր ունիւթ թէ յանիւրուի այն
ցուցակին մէջ նշանակուող անձինք կրնան
հեղինակէն յետս կոչուի և պէտք եղած
ասեն հատուցում մը պահանջել :

Բայց այդպէս չեն ընեն որ իմանակ
բուն հեղինակին դիմելու, նոյն գործէն
հատուած մը օրինակող լրագրին խմբող-
րին օձիքը կը բռնեն : Օրինիսի պարուն
մը « Բարեկի Տիւ Լուարէ » լինելին խմբ-
րագրին դէմ պատուոյ դատ րացած է :
Փութանք նաև ծանուցանել թէ արտու-
նողը կը պահանջէր որ « Բարեկի » պա-
տարակաւաւ տեսնէր դատարանական
ծախքերը վճարէ և դատարանին վճարե-
ալ գաւառին և Բարեկի մէջ հրատարակ-
ւած իւր լինելը և միւր անգամ ծանուցուի :

Դատարանական տունը այս պա-
հանքուն բաւական չի համարելով : Բայց
ծախքերն և Լուարէի գաւառին միւր
լրագրաց և Բարեկի կըրք լրագրաց մէջ
վճարի հրատարակութենէն, 2000 ֆրան-
քի տուգանաց դատարարաց « Բարեկի »
խմբողը :

Այսպիսի բաւական չէր միայն : Օրին-
անի դատարանաց ցոյց տուած խառ-
թիւնը բոլոր ընէ ի համարակողները
բաժանելու և ինչպէս ծանուցելը, նոյն
խնդրին առթիւ կըրք նոր հրաւեր ըն-
դուած է յիշեալ լինելին խմբողը
դատարանական ատենին կողմանէ : Այս
անգամ բոլոր մատուցանողներուն անոր-
ժակը աւելի րաց ըլլալուն համար 21000
ֆրանքի տուգանք կը պահանջէ : Այս
դատերը հարկաւ կ'ընէ Օրինիսի դատա-
րանական ատենին ներկայացան :

Ասոր վրայ դիտարկելու ընէ աւե-
լը կը համարվի, զի գործն ըստ ինք
եան բաւական յայտնի կերպով կը խոսի :

ԵՐԱՆՈՒՇԱԹԻ ԲԱՆԱՐԱՆԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԷ

« Երաւ-Երբ Բարեկի » լրագիրը Ար-
պամա Նահանգին մէջ կառարարած ստ-
կալի և եղբայրացործութիւն մը կը պատ-
այս դէպքէն յայտնի կը տեսնուի թէ
Միւրեալ Նահանգաց նման հաւաքարու-
թեան ու սղատութեան երկրի մը մէջ
յեղային նախապաշարութիւնը որչափ սա-
տիկ են :

« Այս մարդ մը ունիտակ կնոյ մը հետ
տնտեսանալով Մոնիօմիքի քաղքին չըն-
կաներ իւր բնակէր : Սոյն քաղքին ճերմոյի
ընակիչները սպառնացան ամուսնայն ու
կնոյն որ լինէր զիւր լինելով անպաղպին
մէջ իրարմ հետ : Եւ այսինքն այնիւր ըն-
պանութիւն : այր և կին չընդունեցին այս
ստաժարկութիւնը :

« Բանի մը օր ետք, անցեալ ամսոյն
մէջ զիւր մը, խառն մը մարդիկ սեւ-
մարմին տունը պաշարեցին, դուռը կա-
րելով ներս մտան և խեղճ մարդը սպա-
նեցին :

« Յետոյ, ինքեք իրենց չոր նարարակին
կնոյ կողմանէ և զան ընդ իմութենէն
զրդուած, կամ լինելու կիրք սեւանը-
թեն ասիկ յայտնուի : դուռը ըլլալուն
համար անպաղպին կատարութեամբ դանի
և սպաննելու սկսան : Կիրք չուաններով
լար անիւրդին կապելէն ետք, հեղուի
ուտին լեցուցին կնոյ, ու անիւրդին վրայ
և կամաց մը կրակ ընելէ վերջը տու-
նէն դուրս ելան :

« Երաւ-Երբ լրագրին այս դէպքը
պատմող լինելիցը կը հաստատէ թէ
Մոնիօմիքի լինելուն իշխանութիւնը այս
սակալի եղբայրացործութեան հեղինակ-
ները ճերմակալել չէ ուզէր :
« Կրնան թէ այս լինելու անհանգիստ
դէպքին առթիւ ճերմակներուն իրենց
վրայ ունեցած համակրութեան ու լար-
մանքին վրայ տնչաի վատահալութիւն ու-
նին եղեր : որ սերտորդութեան մասնա-
կից ըլլալին չեն ուրցեր երբէք, և նոյն
իսկ իրենց բնական յայտարարութեանց
վրայ, սակալութեան տեսուչը կրցեր է

զանեք յանդիտները որք իրենց այս
մէջ աղործութիւնը գովատու կը պատ-
մեն եղեր :

« Երբ այս սերտորդութեան բանարկու-
ցան, զանեք արտաւելու համար ծագուի-
րը այնպիսի ահալին ու սպառնական
ցոյցեր ընելու պարտաւորեցան որ ասի-
կանութիւնը սակալու եղաւ այն նահանգին
զինուորական զորութեանց հրամանատար
Յերի զորապետին գիտելու : որն որ ան-
միջապէս բանտին պահապանութեան հա-
մար կանոնաւոր դասակարգեց :

« Երբ զորապետին աղաւ միջամու-
թեան հարկի մողովը եան բաւել զոր-
թեամբ յարձակողական նպատակը ետ մը-
նայ սակալի սերտորդութեան համակը
զուեկըր րանք, աղաւսելու համար ու-
նեցած դիտարկութիւնէն ետ չի կեցան :

« Բանին բանակինն ունեցող բան-
ապաշար ամուսնները արտի յաճուցան
բանակները ձեռքն առնելու փորձ մը
ձեցին սակալի տեսնելով որ իւր փայ-
նած էր : (զանք բանար պահելու ըզ-
յուշութիւնը բաժն էր) սպաննեցին զան
իրենց դիտարկութեան ծառայելու ա-
ռաժարկութիւնը մերժած ըլլալուն համար :

Ս. Զ. Բ. Ս. Ս. Ս.

ՓԱՆՈՒՍԵՆ

1872 յուլի 13 Վերջին Բաժն

« Զատուց է ի վեր կը փախքի նը-
կոյ ինչոքայ վրայ անհարկ մալ եւ նե-
տեկ սակալի էինելու անհրաւ յայտն
կաններն սակալեցին զիւ ալ լըւել քանդ
ինչպէս ուրիշները : նոյնպէս ալ իմ անձ-
նակները դէմ կ'ու խոսքեր ընելուն : ա-
նիւրակաւ էի րոյց և այնպէս մինչ այս
կէտ կարողացայ լըւել և ահա կը լինեմ
լուսնեան կապը և կ'աղեմ մէկ քանի
դիտողութիւններ յուրեղներ յուտարով որ
բարեկամութեամբ կրնուին :

« Եթէ քանի շարակներէ ի վեր հրապո-
րակական աստղաբանին մէջ Ազ անցեալ
վարձարանի անդարդալիտութեան և
քննութեան ինչոքայ մը վրայ կը վիճարան-
ուի : կամ աւելի լաւ ևս է ընել թէ զե-
րայիւտ ինչոքայ համար : հրապարակա-
կան աստղաբանը հայկոյ լինելով լըլընե-
ցաւ Օրագիր օրինակի հարցունքներ կ'ու-
ղէ աւ Յնքինքն Ազ աստղանի : նոյնպիսի
հարցումներ որ լըլ օրինակի պատմութեան
ներս կը կարծուի : Գաւառեան « Եթէ նոյն
կը կատարուի փանտութեան Յնքինքն լինեան
վրայ, յիշեալ իւր լինելին մէջ շատ ան-
գամ ինչոք անարդարական խոսքերը : իսկ
փանտութեան փոխանակ լուսն իսկ ինչոքայ
վրայ վիճել և ինչոքայ լուսարանելու :
յանդուեղէ լըլիւրիստ, և անաի անձ-
նական արտաւ յարձակութեան փիտեմ գէ-
րը գործածելու կը զիմէ փանտութեան :
Եթէ նոյն այս աստղանի նուազանալուն
անիւրդ արաւ կը ցաւինք, ինչ օրուան է
ընդ փանտութեան որ դու լինելուն Օրագրի
զրուածաց արտաւարակել, կամ հերքելու
Օրագրի անձնական պատմելի զոյգիլ կը

յանդուի : Ինչ օրուան է ընդ փանտ-
ութեան որ քու վկայութեամբ հաստատած
հանգանի մը արիւթ կ'աւտա վրայ յար-
ձակելու : վերջապէս ինչ օրուան քաղքեր
կըր ընդ համար, աղգին վրայ անհրաւ
յարձակելու վատար միւրըր ընդ օրի-
նաւոր ընտրեցի : Եւ այն համա-
րումը որ անցէր Ազն, աւ քեզ փառնողի
կնիւրկերը : րացայտա խոսելով ինչոք
աղանաղութեանց մէջ այն անուր :
որ ամեն ընտան օրինակու արտաւարած
էր : Եւ մը արաւար ձեռք երակալելու է-
նեան, վրայ զի արաւարակալ լին մը կը
համարենք մեզ : Երբ ձեզ նման բարեկր
մը յարցը ձեռք աղ և որոշելու անհարող
զրուելեան մը մէջ դուտ լինք : րոյց և
սխալեց չի մը կրնար ալ լըւել և անաւար-
քեր կըրպիւ հայկ : այնպիսի ինչոքայ մը
վրայ, որ անձնական տեսլի ընդ հանրա-
կան պատմել կը վերաբերի :

Աղաւալաւ և Եթէ նոյն ընդ այսպէս
կը պահանջէ :

« Ահ փառար միւր մ'է այդ փանտ-
ութեան երանի թէ Յեր օրուակից բարե-
կաններն և զեղ պաշարները, բարե-
կանները կրնա հարուածները արտաւ-
թեան էլեւաւ մէջ ինտուած ժամանակ :
զանեք անարհալաւ անձանց վրայ ալ փու-
րիկ անհարկ մը նեւեկին, ահաւասիկ Յեր
կրնա հարուածայն բուն իսկ պատմութեան ալ
այս է : այն հարուած մ'է կրնա ինչ և
անքանի ալ էք : փանտ զի դու լըլ նախ
հարուածայն այն մողովորդը, որուն ձեռն-
առութեամբ բարեկամաց պը աստիճա-
նին : դուք հայոյ լինելու տեղացիք այն
մողովորդին գիտուն, որուն հացը կըրած
և օգնութիւնը վրայեւ : Երբ անհրաւ
փանտութեան : փոխանակ Յեր վրայ եղած
ամբաստանութեանց օրինակ որ հերքու-
նեք ընելու, կ'ենէր ընդ հանուր աղի ա-
նեկը կ'արտաւորէր օտար աղալաւ առջև
և կըրպիւ նորա անգամ դանուելու :
և կ'ընէր մալ Յեր և Յեր անօրինա-
թեան տակ եղող տալիւրաները կըրպա-
րանալին ներկայացնել կը ձեռնը : ահա-
ւասիկ ինչոք տուլու կըրպ մը : Այն ձեռ-
որ « 10 » տարուան լրագրապետութեամբ
դեռ չէր տեսնա թէ ինչ է լրագրապե-
տի մը պարտք :

« Այն աստղաբանութիւնը մէկ քանի
անձինք են հանողը բարեկ ընդ հանու-
րին վրայ կը յարձակէր : անհամար ան-
ուանակութիւններ անգամով զլուսնուս
ինչ ընէր պէտք էր դեռ չկրցնէր օրու-
կոյ զիւրայն զեղ պատմել թէ քննել
և իմանալ որ ինչ ձեռք ըսածը ճշմարիտ
էր, այն ժամանակ ձեռք անուր անել ևս
փառաւորէինք : րոյց ու ուր անպիսի եր-
կիւ մը աս իւր մէջ բաւակ թէ (Այա . . .
վէ զըլ . . .) անհրաւ արտաւ
եղյէ լըլ ընէ ինչ որ ճշմարիտը խոսելով
բարեկամ մէկն անգամ չընդունէր այդ
տեսակ փառութիւն մը :

« Փառածական մարմին մը քննութիւն
ընել կ'որոշէ : իւր զուակացը և ձեռ
պատիւը պահանջելու համար : սակայն
դու կը յարձակել նաեւ նոյն դէմ ալ :
(ձեռնակել ինչ) : բարեկ նոյն մողովին
և զիւ աղգը կ'ալ լըլ ձեռ նման մէկու

միջոց է միայնակական քննութեան հիմն
վրայ արձանագրութեան հետ չհաշտ
գործի վերայ տանտեղ քարտեզներ . ինչ
միտս հայր ձեզ գործի հիմն տանտեղ քար
ձարման քննութեան տարածման ստորակեր
հիմն ձեռք անձնական զարգացում կէտ մի
կը պարտաւորեց որ քննութեան մէջ, այն
ժամանակ իրարման կ'անհետայր պաշտո
նական օգնութեամբ ինչպէս իրարման հաս
կընար) որ և անարդարականութեան մը ա
պարտեցր' կրնայիք զայն ալ հերքել, եթէ
օրինակ տր փաստեր ունէիք :

Չ և ստորագրութեամբ բողոքող իր մը
կը հրատարակէ փաստերն . որպէս թէ
ստորագրող (չորրորդին անունը չիմացանք) բռն
եղելով իմացիկը և փաստական արտաբեր
ստորագրութեան արդիւնք . իրարման . մի
այն սա գիտեմք որ բողոքողին . կարելի է
փաստական չէմքնայի ալ հերքել և հերքել
պէտք է զրոյնիս խոստանալ օրինա
արարութեան տակ, զի ինչ որ օրինա
արարութեամբ չէ սկսած, անկողար փա
ցած է, դաք ձեռք գործերով կ'անկած կը
յարտադրէ հանրութեան մարմին մէջ .
մասնաւոր ձեռք գործի ինչն էին' որ
բողոքող հանրարարութեան տակնը, և ոչ
թէ ժողովը և իւր արարական կարծածնե
րէր :

Մէջ ձեռք բարեկամարար և ցաւօք
սրտի կ'ուղղւի' այն խօսքերը և համոզ
ուեցէք, որ եթէ այս անգամ ալ ժողո
վրդայ ձեռք փայլ ունեցած համարումը
վերանորոգուի (որ մեզ մոլ թէ) անպատ
ճառ ձեռք կործանումը, Այս, բաշտ, և
խիւրախութեամբ կ'ամբիւրջէ յառաջ
պիտի գայ :

Ա.

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՂԻՆ

(Երբեմնակութեան տես թիւ 727).

Թէ և զսողող խորհուր համար գիշան
տիտ մը բնեւ տալ Ս. Պատրիարքին Մայր
եկեղեցւոյ ընկնի վրայ, բայց պատարակ
խորհուրդին, դաւ, խորհուրդանք ըլ
լալի իր ամեն ձեռք յայտնի ըլլալով,
բարձրագոյն բողոք վերցուց և կեցեցայն
մէջ Մանգուլի խորհուրդը, որ այն ժա
մանակը այս խորհրդին վրայ չէր, իր վրայ
աղբիւն ծառայելու պարտք կը ճանչնար,
թիւ անձնական շահուն հետեւելու զբաղում
տեսէր :

Ս. Պատրիարքին ներշնչելները ուղեցին
որ քանի մը գաւառներու առաջնորդները
իրենց պաշտօնէն հրաժարեցուցուին և ի
րենց ուղած անձինքը առաջնորդ կար
գործի վրայ դաւառներուն :

Ս. Պատրիարքը գործիք եղաւ անոնց :
Դաւառները գէմ կեցան, և պնդե
ցին որ Սահմանադրութեան ոգոյն հա
մաժամ զաւառական ժողով կազմելով
դաւառին ընդհանրութեան կամքը յայտ
նեն, իրենց առաջնորդին նկատմամբ :

Ձեռքուկուեցաւ, և այդ գաւառներ
րուն ընդհանրութեան կամքը բռնարար
ուեցաւ :

Բայց Ս. Պատրիարքը տակաւին եր
դումը թէ Սահմանադրութեան Որդին
վրայ :

Ս. Պատրիարքին ներշնչելները ուղեցին
որ Պրոսպեր առաջնորդը իր պաշտօնէն
հրաժարեցուցուի և իրենց ուղած անձը
առաջնորդ կարգուի Պրոսպեր :

Ս. Պատրիարքը գործիք եղաւ անոնց :
Հաւառը գէմ կեցաւ և պնդեց որ
Սահմանադրութեան ոգոյն համաժամ դա
ւառական ժողով կազմելով դաւառին
ընդհանրութեան իւր կամքը յայտնէ իր
առաջնորդին նկատմամբ :

Ձեռքուկուեցաւ ու Պրոսպեր ընդհան
րութեան կամքը բռնարարուեցաւ :

Բայց սրբազան Պատրիարքը տակաւին
երդումը թէ Սահմանադրութեան
Որդին վրայ :

Ս. Պատրիարքին ներշնչելները ուղեցին
որ վանայ Պրոսպեր վարդապետ անդատաւ

հրաժարեցուցուի իր պաշտօնէն և անզը
ով կազմէն իւր գործի վրայ ի անկէ :

Ս. Պատրիարքը գործիք եղաւ անոնց
և մինչև իսկ ապար գրկից գործուա :

Գաւառին ընդհանրութեան գէմ կը
կենայ և կը պնդէ որ Սահմանադրութեան
ոգոյն համաժամ դաւառական ժողով
կազմելով, դաւառին ընդհանրութեան
կամքը յայտնէ իր առաջնորդին նկատ
մամբ :

Ձեռքուկուեցաւ, և վանայ ընդհանրու
թեան կամքը կը բռնարարուի :

Բայց Ս. Պատրիարքը տակաւին եր
դումը թէ Սահմանադրութեան Որդին
վրայ :

Որքան ինչ է այդ Պ. Ներշնչեց և Ս.
Պատրիարքը Սահմանադրութեան Որդին
չաժնին :

Այս պատրուակը յաջողեցան երեք
տարիէ ի վեր կ'ընդունէր ազգին անխա
հաս մասին, բայց այսօր իսկ մեզ չեմք որ
կրնանք այդ հասցումը իրենց, այլ պաշ
տօնական մարմին մը, կրօնական ժողովը,
որուն պարագանքը յայտնող մասնաւոր
յայտարարութեամբ մը ծանուցեցաւ բո
լոր Երեւանի տանայ յունիս 30 ինչհ. ժո
ղովին օրը Վիճակայինք վանայ ստորագ
րութեամբ և յունիս 29 թուականաւ :

Մհաւորիկ անոր պէտք եղած կտորը .
« Ժամանակէ մի հետէ բարձրովն յուղ
եալ է վանայ վիճակը, վասն զի մինչդեռ
Սահմանադրութեան պարագային իսկ

սկսած էր և մինչդեռ կը յուսայինք որ
ազգային այս օրէնքը ճշդ գործարարե
լով մեր հայրենեաց առաւել ևս պատ
ճառ պիտի լինի, յանկարծ տեսնեք որ
մեր սիրելի Հովին' գերապատիւ Պրոս
պեր վարդապետը քաղաքէն կը հեռանայ Ս.
Պատրիարքը Հօր հրամանաւ, և զերթին գե
րապատուութիւնը առաջնորդական ընա
րեղաց ցանկին մէջ գնել չուէր Ս. Պատ
րիարքը, հաւառակ հրաժարեալ քաղա
քական ժողովոյ սրտման' որ է բնարեւոյ
ցանկին մէջ գնել Պրոսպեր վարդապետն ալ .
և երբ Նորին սրբաշնորհութեան կը յիշեցու
նեմք այս սրտման' զձեզ խորհել, կա
տակեցին, և այլն, կըսէ ի մեծ զարման և
և ի ցաւ մեր :

« Կարծելով, թէ Ս. Պատրիարքը կրօ
նական պատկառելի ժողովոյ սրտման
կրնէ յիշեալ անօրէնութեանը, ինչպէս
վանէն նոյնպէս և մայրաքաղաքը գանձող
վանեցաւ կը իրենց լաւամտութեամբ իր հան
րարութեամբ և հեռագրովը քանիցս
գրկեցինք կրօնական պատկառելի ժողո
վոյ' որոյ իրանին մէջ կը կենան, և յայտ
նեցինք թէ յիշեալ անօրէնութեան պատ
ճառաւ մեծ խորհուրդին և յուղումը
տիրած է վանայ բողոք վիճակին մէջ, և
թէ խառն ազգային պիտի լինի վաճառել
Պատկառելի ժողովը յայտնեց թէ ինքը
վանայ վերադարձաւ որ և է որոշումը
բաժնէ, և միանգամայն բացառութեան
խորհրդը Ս. Պատրիարքէն, և ժողովը այս
պատճառաւ բաւական յուղեցաւ և մինչև
իսկ ժողովականներէն հրաժարող եղաւ
Ս. Պատրիարքին ինքնազուլի և առանց
ժողովոյն գիտութեան որոշումները բրած
և յուղումն պատճառ լինելուն համար :

« Բնականաբար ճշմարտ և կրօնական պատ
կառելի ժողովը յետ բարձր. հարգաբն
նութեան յորդեց որ կամ Պրոսպեր վարդա
պետը առաջնորդական ընտրեցաւ ցանկին
մէջ գրուի, և կամ՝ եթէ ամբաստանողը
կան, ըստ օրինի ընկիւն որոշուի և քննու
թիւն ըլլայ ի վան : Թէ և քանի մը ամ
բաստանողը երևան ելան և բողոքեցին,
որոյ ինչ լինելն չգիտեմք, բայց երբ քն
նութեան առաջնորդական ժողովին, ևս
կեցան և ոչ քննութեան և ոչ ծախք վը
ճարել չընդունեցան : Ս. Պատրիարքն ալ
ժողովոյն յիշեալ երկու որոշումն և ոչ մին
ընդունեց, հեռագրով ժողովն յուղեցաւ
այս մասին անհամաձայնութեան տիրեց
ժողովոյն և նախագահին մէջ, և վերջա
պէս որոշուեցաւ որ պատկառելի ժողովոյ
ներկայանայ այս խնդիրը :

« Մէջ այս վերջին որոշումն է որ հա
մարձակութեան կուտայ մեզ ներկայանալ
ազգային պատկառելի երեսփոխանութեա

նոր բարձրագոյն Առեւտր. և Կրօնական
ժողովոյն յիշեալ որոշումն արդիւն կամ
միտայն որ ժողովութեան հրաժարել ինչ
թիւն :

Որ Որդին Սահմանադրութեան հայ
հայեացէ, մի թողցի նմա :

ԶԳՄՆ

ԲԱՐԵՐԳ

Խնդրող իր

Բարերգէն նոր առած տեղեկութեան
նիս, Բարձր կուսակալը նոր ընտրած մաս
նաւորովն նախագահելով տաճարութեան
գիտող ազգիկը առեւան կը կանչէ իր վախ
չելան քննութեան ընկու, ազգիկը ճշ
մարտապէս կը խոստովանի թէ « Ինչի ոչ
Հայերն և ոչ մէկ մարդ մը փախուց, այլ
ևս կամուս գիշեր տեսն միտակ փախալ
դնայի մարտաւոր, մայրս չընդունեց,
քրոջն տեսն դնայի, նա ալ չընդունեց
և ապա փախալ դնայի Սիւնուք անուն
գիւղը մէկ բարեկամայն տանելու անհրա
կելիւններէն չը կարողացան պահել, երկ
րորդ օրը գիւղի մեծերուն խորհուրդով
ձի նստեցուցին ինչի քաղաք բերելու, և
կառավարութեան յանձնեցաւ . երբ գիւ
ղէն կէս ժամ հեռացած էինք, կառավա
րութեան ղեկավարներն հանդիպեցան նոյն
յանձնեցին ու քաղաք բերին ինչի ազգիկին
փախած գիշերական առաւօտան փախցողը
չուն քաղաք կերթալ կը պատմէ մօլոնեցու
գիտողներուն թէ Հայերը բողոք իր մարմ
եկան ինչի տանը երկը քաղաքով ներս
մտան զինքն կ'ապեցին և ազգիկը բռնու
թեամբ փախուցին, որ առաւ է, ազգիկին
այլը քննութեան կը կանչուի, նա ալ կը
խոստովանի թէ ևս քանիս արմեյաց տե
սայ որ ազգիկ չըլլայ, չեմ գիտեր ինչ
պէս փախել է ևն. որով կը բանադատուի
տղան իրեւ պատճառ յիշուի իր թեան,
որ սուս պարտաւորութեամբ գրգռել է,
որոյ երեսն ապառաժական աղետալի
դէպքն պատահել է :

Ապստամբաց հեղինակներէն 29 անձինք
վանի կուսակալի հրամանաւ չլիստակալ
խումբ մը հեծեալ զորք երկու շարքով օրը
ճանապարհ երեւելով կարին զրկուած են, և
կրտի թէ բարձր կուսակալն ալ (վաղուան
համար) ուրախ օրը Բարերգէն պիտի
մեկնի դէպ ի կարին, բայց կազմուած մաս
նաւորովը Բարերգէն մնալով իրենց գործը
պիտի շարունակեն :

Բարերգէն այժմ խորհուրդութեան մէջ է,
ընակելը ապահով են շնորհիւ վանի. կու
սակալն արդարապէս բնաւորութեան,
և կը յուսակը յանդուրեղներ արժանապէս
պիտի պատմուի մեր Յոստափառ Նոյ
սեր կամուրջ համեմատ. տեսնել Բարերգէն
Հայերն նոր աշխարհ եկածի պէս հանա
պաղ կ'օրհնեն Օղոստափառ Սուրբանին
անգին կեանքը, առ այժմ Բարերգէն
համար սոյսալի տեղեկութեան առէք :

Մնաժք ևն. ՀԻՍՏԵՍԵ
1872 յունիս 29 ի կարին

ՇԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐՄԱՆԻ
ՊԱՐԵՐԵՒԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԳԻՒՈՐ

Երեկուան օրը Շահնաւորեան վարժա
րանի պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կու
տարեցաւ ի խաղիկ իմեղներէն իր թեան
բազմութիւ երկուս հանդիսականաց, որք
թէ ընկի և թէ՛ օտար թաղեցի Հայ հա
սարակութեան ընտրեցողոյն մասէն բաղ
կացած էին գրեթէ, կային նաեւ օտարազ
գի հրաւիրեալք, ինչպէս ևն Յունաց աղ
գէն Հայրթէմ պէյ, Պ. Մօրթման և մայ
րաքաղաքի Եւրոպայի թերթերուն մի
քանիս խմբագրապետներն և այլք : Հան
դիսականաց մէջ էին նաեւ Սրբ. Ամբոսիոս
վարդապետ Բերդի և Գառնեցի Սիւն
թարեան վարժարանին վերատեսուչ վեր
հ. Վարդան :

Ժամը ճին վարժարանին խնամակալնե
րէն Պ. Յունու հանդէսը բացաւ Նույն
բաշխի մէկ նամակին ընթերցմամբ, ու
րով Նորին վանութեանը ցաւօք սրտի կը
ծանուցանէր այն հանդիսին ներկայ չը
կարնալ զանուիլ և Նշխարաւ Բ. Խաթի

վին երկու շարքի աւար, այսինքն այսօր
ուան համար մայրաքաղաքէս յեղկապ
մեկնելուն պատրաստութեան տեսն
լուն պատճառաւ, թէ պէտք այս բացակա
յութեան արդէն անյուսարկ չըլլալն դա
շտ հաւանական էր ալ :

Հանդէսը բացուելէն յետոյ, վարժա
րանի ուղեկարներէն Պ. Յակոբ թուան
անուն պատմեցին տաճարէն շարժակալու
թեան ուղեւոր մը թիւերը առ վեհ. Սուր
թեան, յիշեալ վարժարանին տաճարէն
լեզուի դասաւան էֆէնտիկ կորմանէ իր
բաղբալ և յետոյ մէկ ժամու միջոցի մը
չափ աշակերտք մերթ փոփոխակի դաշնա
կաւ և երգահանի (արմնի) ի յիշատակ
Շահնաւորաց, և ի պատիւ Նույնաց և
վարժարանին Հիմնադրաց մայրմանքն
երգեցին, և մերթ տարաբաժան ման
քարներ ներկայացուցին : զորն թէ՛ հայե
րէն և թէ՛ գաղղիներէն այս կրկին ընդա
նելով բաւ բաւականին կը բացատրէին :
Յետոյ վարժարանին տնօրէն Հ. Խիւկ
ճեան էֆէնտի, իւր տարեկան տեղեկու
ղիրը ներկայացուց, համառօտաւ հանդի
սականաց : Տեղեկալի ընթերցումէն յե
տոյ հասան Գեր. Երեմիա եպիսկոպոս
Արթ. Ղեմաղ վարդապետ, Պատրիարքա
կան վախճանող Մկրեան Հայր, ընդ որո
ն և վարժարանին խնամակալութեան ազ
դուլ Ս. Պատրիարքին մէկ նամակը որով
Նորին Սրբապետութեան թէ՛ իւր անձնա
կան տկարութեանը և թէ՛ խոսկիւ տարե
նիւն համար շողեւումն չը հոսնիլ
պատճառեցով, այս առաւ հանդիսին ա
կամայ ներկայ չը կրնար գտնուիլ և նա
խագահութեանը երեմիա Սրբապետին թո
ղուլ կը ծանուցանէր, Ստեփան. յետոյ Ե.
կան նաեւ Գեր. Բարթողիմէոս եպիսկոպոս
Պրոսպեր, Արթ. Նշխար վարդապետ և մի
քանի Բահանայք :

Օղոյն տալիս ամբերու համար այս մի
ջոյնն օշարակ կը մատուցուէին հանդիսա
կանաց, զոր յատկապէս պատրաստել ար
ուած էր տնօրէնութեան :
Մշակերտաց պարգեւաբաշխութեան ա
րարուրդ իրեն կատարուելէն վերջը, Կու
սակալն էֆէնտի, ի զիմոյ խնամակա
լութեան, Գաղղիներէն լեզուաւ տեսնու
թեան, Գաղղիներէն լեզուաւ տեսնու
թեան, Գաղղիներէն լեզուաւ տեսնու
թեան հիմնադրութեան և նախկին վիճա
կին վրայ պատմական համառօտ անխաղ
մը ձգելով, որոն արդի ընթացքը կը բա
ցատրէր, ժառանգաւորաց վարժարանի մը
կրթութեանը աշխարհիկ աշակերտաց կրթ
ութեանը հետ միացուցած, կրօնական
կուսակալն ունեցող և Հունեցող ուսանողաց
խառն և միօրինակ դպրոցական կրթութե
անը մը տալու օրոշումները, առանց բա
ցատրելու միայն խոստովանելով : Առանց
առեւտրանութեան իմաստը քննող տան
ուղելու, միայն յիշեալ խօսքին Գաղղի
ներէն լեզուաւ արտասանուիլ արդարապէ
նող բանաւոր պատճառ մը չը կրցնէր զը
տնել, վասն զի վարժարանին թէ՛ արդի և
թէ՛ ապագային մէջ ունենալիք ընթացքը
օտարազգի հրաւիրեցող բացատրելու որչափ
ալ օգտակար դատուի, անկէց բաղմանա
տիկ աւելի օգտակար էր զայն հրաւիրեալ
ազգայնոց ճանչցելը, որոյ մեծ մասը ըր
բողաբար զուրկ մնացին յիշեալ տան
նախնութեան, որոնք և անկարելի ըն
թացքը քաջ ծանօթանայէ :

Լուրթէմ պէյ ոտքի կենելով իւր ըզ
գացած գոհակալութեանը վրայեց, որոյն
պէս Գաղղիներէն լեզուաւ : Հայոց ազգի
անցուցած տղիտութեան դարերը՝ փարա
ւանի տեսած եօթն եղանակ երգելի նմա
նեցնելով, և յոյս յայտնելով թէ քաղա
քակրթութեան և լուսաւորութեան սովոր
դարերը անցած, և այժմ Հայոց արշալոյսը
ժառանգ նկատելով, մեր Ազգի նախորդ
փառաւոր անցեալը մեզ աւետող Արքա
կան ծագման վերագրաբէր շատ պիտի չը
չանայ : Հանդիսականք ծախհայտ
թեամբ դրուատեցին սոյն առեւտրանութե
ան վերջաբանը :

Հուսկ ուրեմն երեմիա սրբապետ, զոր
վերով թէ՛ Շահնաւորաց գիտումն ու ճեռ
նարկը և թէ՛ զայս ի զրուի հանելու հա
մար ձեռնառաւ գանձուողներուն ջանքն ու

խնամքը, ուսանողաց յառաջագնացութիւնը և խնամակարաց կարողութիւնը բարձրագոյն լինելը, և օրհնելով վարժարաններն հաստատութիւնն և սորա հիմնադրաց յիշատակներն, հանդէսը վերջացոյց:

Թէպէտ այն հանդիսին սիրողէն մինչև վերջը կատարեալ բարեկարգութիւն ու գոհութիւն մը կը տիրէր, սակայն հարկ է խոստովանել թէ նախորդ տարիներուն հանդէսներէն նաեւ ոգևորեալ և նուազ եւանդաւն կերպարանք մ'ունէր այս տարուան հանդէսը:

Սոյն հանդիսին մէջ ամենէն աւելի ուշադրութեան և նշանակութեան արժանի կէտեր պարունակող իրադարձութիւնը՝ իրենք ճշտապէս Եփեսոսի ընթերցման տեղեկագիրն էր, զորմէ յատկապէս միայն ունիմք ուրիշ անգամ խօսելու:

Սակայն ինչպէս Ազգայեան վարժարանը քննութիւն մը չը տար, կամ քննութիւնէն բոլորովին կը փախչէ և ընդհանրապէս իւր աշակերտութիւնները տարին մէկ անգամ մէկ կամ կէս լիւր մնալովն կը ներկայացնէ միշտ անոնց պարտքը, երբովն և գոհակահարութեամբ հանդիսակաւնաց աչքը շրջակեալ:

8 յուլիս 1872 Գարահատր Էփեսոս

Որովհետեւ Հայոցն փրկութիւնն ու ապրողն սղմաւոր դաստիարակութեան հօրանքն մէջ կը կազմակերպէ, և որովհետեւ իսկ մը բողոքական շահանքներ իրենց անուղղայ գնացելը շնորհիւ սոյն ամենախաղաղ պաշտօնի, անդամորարաւ կաթնէն և սրբի գոհութեան վիճակի մը են թարգմանք են իրենց յանձնուած խեղճ արարածներ, ամենէն երկնային պէտք է համարել ուրեմն այն գաւառ, որ իւր սրբաշուն կոչման հաւատարմութեամբ և անձնը իւր պաշտօնէն ունի իրեն ապագային դաստիարակ:

Թող ուրիշ ըլլայ ուրեմն Թաւրուզի մէջ այս հաղուաղութեան ԳԱՍՏՐԱՆԻ կոչումը իրաւունք ըլլալուն համար ինչո՞հաստատութիւնն ընտրուած էր Լաւրի Ազգայեան Բնակարանէն: Ասիկայ Մեծ, խաչատուր Էփեսոսի Հաւանութիւնն է, իսկապէս Էփեսոսի այն դաստիարակներն է, որոնք սիրտ ու միտք հաւատարմութեամբ կը կրկնեն, և աւելի իրենց բարեբաւութեան և վարժարանը զորոշակեալութեամբ կը դաստիարակեն զման: Կրտսէն, որով և իրաւունք Թաւրուզի մէջ Գարահատրին համակրական յարգանքն առ ինքն կը գրեն: Այս բարոյական սերունդներն ստիպուած իրենց յանձնարարութիւնը իրաւունք կը տան մեզ ըսել թէ Լաւրի Բնակարանէն այս անխոր ընտրութիւնը իւր պարտքն ապակը կը բարձրէ: Էփեսոսի առ հաճոյս կամ կեղծ խօսած չըլլալու համար կը փութամ նորա սակաւամամանակեայ երկանց հրապարակական քննութեամբներով պարտքը զմանց անխոր արդեանց համառօտակի նկարագիրը ընել, որ քննաց և հանդիսակաւնաց գոհացոյցն ապագայութիւն մը ըրած է և զոր անձա՞ր չօշակեալ պատիւն ունեցած եմ:

Յունիս 30էն սկսեալ երկու օր անաւառ մրցանակարարութիւնը շարունակեցաւ մինչ յուլիս 1, ուսանողաց ճարտար ու յաջող պատասխաններն նշանակութեան արժանի էին արդարեւ վասն զի ինչպէս լռելիք, քիչ ժամանակի մը պատասխանութիւններ էին: Աւանդուած ուսանողներն հետեւեալներն են: Ա. Հայկաբանութիւն: Բ. Տրամ. Գ. Թուար. Դ. Տաճիկերէն, Ե. Գաղղիերէն, Զ. Բարձրագոյն դասերու մէջ ըլլալը, յառաջագնացութիւն մը ունենալին ակներեւ կը նշմարուէր:

Ուստի յուլիս 2 կէրտակ յատկապէս պարգևատրուած էր հանդէսը կատարեցաւ իւրաքանչիւրոյ արժանեաց համեմատ փառքեր և գրքեր նուիրելով:

Հանդէսը շքեղեցին ազգային երգերու գերգեղանքն և մանաւանդ քաղաքին Մուշեղեան վարժարանի Սաներէն յատկապէս ի պատիւ պատրաստուած ճառերն, որ զրեթէ մինչ ժամը 6—7 հազար վերջացաւ, և հանդիսակաւնաց ամենայն գոհունակութեամբ մեկնեցան, որոյ

հանդիսակից ըլլալու պատիւն ունենալովս պարտք համարեցի ներկայի Զեյր Ազգայեան Բնակարանէն մէկ անկիւն մը զետեղելու: Զորմէ խնդրել. ի խորտոյս և ի բաւջարութիւն Ազգ. մանկատան:

Համարածու՝ Խ. Սահակեան

Նորընտիր Գաղաքական Ժողովը վաղը Պատրիարքարանի մէջ իւր առաջին նիստն ընելու հրաւիրուեցաւ: Ս. Պատրիարքի կողմէն, Յաջորդութիւն կը մատուցուի:

ԱՌ. ՊԱՐՏՐԱՆ Թ. Դ.

Ըրազի 7էն թուով հրատարակուած ձեր նամակին ի պատասխան կը յայտարարեմք թէ, Թաւրուզի Պատրիարքան Թաւրուզի խորհուրդը Հոգաբարձութեան գէմ խորհրդուն հանձն չէ:

1872 յուլիս 17 ի Գիմոյ Գրասենակ Հոգա. Հոգաբարձութեան բարձութեան ճեմարան Մ. Գ. Սեփեան Երկնային վարժարանի իսկիւ տարու:

Շատեր կը զորոման թէ՛ ինչպէս տակաւին կը գտնուին ծնողք՝ որք իրենց անշնորհք կը զրկեն Ազգայեան վարժարան. — ասոր պատասխանը շարժել երեւոյթանքն Գաղաքական մէկ մէջ որոշ կերպով անուանեցաւ, և ահաւարկ:

Օրերդ մը Ազգայեանէն ելած և Ն. Վարդուհեան վարժարանէն ելած է. այս օրերդը՝ Բականեան Սինեմ օրերդին ոչ տունը դարձած է և ոչ ալ անոր հետ խօսած: Սա Ազգայեան վարժարանի մէջ զի չեղած ինչ աշակերտ էր, ճիշտ և մինչև անգամ հազարաւոր փանտեանի կողմէն կը հոգացուէր:

Սա և ոչ իսկ իւր ծնողաց թեւադրութեամբ իւր աղաւ կամքը թողոյց Ազգայեան վարժարանը և եկաւ Ն. Վարդուհեան վարժարանը, և ըստ որում սա զիշխողութիւն էր հոգա. և հետեւաբար անգլիական Ազգայեան վարժարանի զիշխողութիւնը ընթացքին, երբ քահանայից միջնորդաց ազգ. մասին գիտցածն ըսելու կողմէն, իւր ստորագրութեամբ անկողնի ծօղկն զրկեց ինչ որ դիտէր, փանտեանի փառքեր է թէ՛ այս օրերդին տունը վերադարձին իրեն նպատակը չէ, ուստի ինչ ընելու է փանտեան. — ահաւարկ փանտեանի բարձր:

Փանտեան շարժմ օր իւր թերթին մէջ այս օրերդին բարոյական կենացը վերջին և անխնայ հաբուած մը տալ կուզէ, ըսելով:

«Այն օրերդին արկուն ապականեալ է, թէ երբ տարուան մէջ առանց չափաւորեցութեան խօսելու 1000 զշ. Գեղի ստակ տուած է թէ՛ ճԱՍՈՒՄ է, թէ տ. օրերդին է, և թէ ուստի կը իւր (փանտեանի) լիւր ընելու ու կուզի կը հոգին:

Արդ՝ երբ փանտեան իւր վարժարանէն ելած աշակերտութիւնները հրապարակաւ կ'անուանարկէ և այնպիսի ընդուն մը որ անոր ամուսնական բողոքը կը վտանգէ, ինչպէս համարածակին միւս ծնողք իրենց զաւակունքը քաշել Ազգայեան վարժարանէն, ինչպէս համարածակին իրենց զաւակաց ապագայն մեղցնելու փառքին տակ զնելու, ինչպէս ուղին Հոգին պիտի համարենք, յետին չար քան զառաջին խորհրդով. — պիտի պարտեան փանտեանի գէշութիւնները, և պիտի դուրս փանտեանը՝ որ իրենց զաւակաց պատիւն ալ դուրս ըլլան:

Սակայն օրիւրդը, ըստ զիտեղք թէ՛ այս մարդը Արարչին կողմէն Սամաթիոյ զլուռն իւր պատուհաս մը զրկուած էր: Արարիչը զմաց Սամաթիոյց և այս պատուհասը հանկից վերցնել ուղեց, Գաղապարեան զերգատուն մը՝ անոր զլուռն մահուամբ վերադարձնել, համարածակութիւն և սիրտ առաւ ամենուն, հետեւաբար Ն. Վարդուհեան վարժարանը ի զարմացում համայնից փանտեանի թիւսմութեանց տակ, ճիշտ Ազգայեանէն գէմը իւր և անյայտելի պատուար մը, բարոյականութեան պարտք մը կանգնեց:

Ալ մի հոգ ընէք, պատուհասին վերջին մնացորդն է, որ սա օրերս կը կրէք:

Օրհնական արկուն հաղորդոյցն կը կուրին: Ուստի մի հոգ ընէք թէ՛ Արարչին պատուհասը փանտեանը՝ զձեզ կանուանարկէ, և ձեր պատիւը կարտաւորէ. անոր գովեստը՝ շատ անգամ անուանարկութիւն է յաջա հասարակաց և անոր պարտքը՝ մեծ պատիւ:

Փորձը մեր վրայ տեսնուեցաւ. նա զիս վերջին ծայր անուանարկեց՝ սակայն ազգը մեր բոլոր յայտերուն հակառակ՝ զմեզ անարժանաբար, բարձրացոյց մեր խելքէն մարքէն չանցած պատիւներու. պարճելու համար չեմ խօսիր, այլ փանտեան Սաղապէսին անուանարկեալը՝ Արարչին յատուկ աշակերտութեան կը յանձնուի և մեծամեծ պատուով կը փառաւորուի, զայս ըսել կուզենք:

Հետեւաբար մէկի թողք անուանարկուելու վախը, և սաղապէս հաբուած ելու արկութիւնն ունեցէք, զի անոր օրհնատեանը Նախախնամութեանէն յիշուած է. հաւա այս տեսութեամբ պատիւ համարեցէք ձեզ անուանարկել փանտեան Սաղապէսին և պարտք անկից դուրս լիւր:

Մանգումէն վերջին խօսքը ըսելու և ըստ այնմ պատասխանելու համար՝ այսօր հրատարակելիք պատասխանին ալ ետքի թողուցինք:

Ահա փանտեանի կ'իմացնեմք որ՝ Ն. Վարդուհեան վարժարանի համար այսօր ընտրութիւն մը ծախու առնուեցաւ:

Հ Ն Ո Ս Պ Ր Ա Ն Ո Ւ Ր Գ

ԻՏԱԼԻԱ
Հոկտ. 26 յուլիս
Դեր. Հասուն այսօր հոս հասաւ:
ԱՆԳԼԻԱ

Հոկտ. 27 յուլիս
Դեր. Կարմիր լոյսով լոյս տեսնուեցաւ: Սակայն իսկապէս զորոշակաւ Պ. Թաւրուզի Պատրիարքան ի լաւոր պաշտօնէն անուանեցաւ:

ԳԱԼԻԱ
Դեր. 27 յուլիս
Հիւսիսային նահանգին մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատուեցաւ, հանքահանները իրենց գործերը սկսան:

Պորտո 26 յուլիս
Տօն Գարշա՝ Սպանիոյ սահմանադրութեան նոր յայտարարութիւն մը ուղղեց առ Սպանիացիս:

ՍՊԱՆԻԱ — ՀՈՒՆԴԱՐԻԱ
Վիեննա 26 յուլիս
Պորտալի ընթացքը նախորդ վիճակին վրայ մեծ փոփոխութիւններ կրած չէ:
Կը խօսուի թէ մէկ քանի տեղութիւնք գաղապարութիւն մը պիտի կազմեն խաղաղութիւնն ու յառաջգնացութիւնը նպատակ ունենալով իրենց, որք պիտի մարտնչուին միմեկեայ թէ՛ կայսրութեան փառասէր ընթացքը և թէ՛ Լեւոնտիստիոնալ ընկերութեան ու կարմիր ուսմակարանի մեքենայութեանը գէմ:

ՆԵՐՔԻՆ

Կայսերական հրամանաւ՝
Միտհաթ բաշա Էտիքէն Վալի,
Կայսերական Պալատու երկրորդ քարտուղար Շէյքէթ Էթէմ, Պետական խորհրդի անդամ,
Նմանապէս երրորդ քարտուղար Մուխթար Էթէմիսի Արքայութեան Բարձրագոյն Ատենին իրաւաբաւ ճիւղին անդամ անուանեցան:

Նախկին Սպարտակոս Հիւսէին Ալի Քալային և Շիրվանիդուտէ Րիշաի բաշային, մայրաքաղաք վերադառնալու հրամանն ելել է Օդոստափառ Կայսրէն:

Այսօր Գաղղիոյ փոխառութեան ստորագրութիւնը պիտի բացուի մայրաքաղաքի մէջ Օսմանեան կայսերական Պալատին զրաւեանակը: Ինչպէս Եւրոպական միւս զրաւական հրապարակաց վրայ, նոյնպէս և հոս ալ բաղձմով ստորագրողներ լինել կ'իսկին:

Պ. Զարիֆի թարգմանելով մէջ ընդարձակ զեւեակն մը ծախու առնելով և զանի

պատուով մ'ալ չըլլալապետեալ, Յոյն հասարակութեան շնորհեր է զերկրմահառն ընելու համար: Յիշեալ զերկրմահառն մէջ մատուց մ'ալ չինելու միտք ունի և զեր իւր անձնական ծախիքը:

Ինչպէս որ անցեալները թերթերուն միջոցաւ ծանուցած էինք, Եանեսայի մէջ արաւետագործ վարժարանի մը շինութիւնն աւարտած լինելով, վերջին բացման հանդէսը կատարուէր, և աշակերտք ընդունել սկսեց, որոյ միջեւ ցարդ եկածներուն թիւը 371 կը հասնի, 20ը մահմադական, 12ը քրիստոնեայ, և 3ը հրէայ: Գրեթէ ամենքն ալ 12էն 15 տարեկան: Ասոնք Տաճիկերէն և Յունարէն լեզուաց հետ պիտի ունենան նաեւ զերկրմահառն կոչակարութիւն և տաղձագործութիւն: Ուսման ընթացքը 4 տարի պիտի տեւէ, և միայն այն աղաքը իրեն աշակերտք պիտի ընդունուի յիշեալ դպրոցը, որք կամ որք և կամ աղքատ ընտանեաց զաւակ լինելով, անկողով կը գտնուին իրենց սուղոյց դպրոցական պիտոյքը հոգալու:

Կրէտէի լրացրին նայելով, ներկայ և յառաջիկայ տարիներու տասնամեկ մը (էօլիս) փառաւանջ ընդհանուր դուրսդը նախորդ երկու տարիներուն փառաւանջը գումարէն 1 միլիոն 700 հազար 72 աւելի բռնեց է: Միւսնոյն լրացրել կը ծանուցանէ նաեւ թէ մի քանի տեղերու մէջ ասիկ յառաջ բարձրացած տաղձագործական պաշտօնատեղերը վերադարձուցանուեցան:

ԱՌՆԻՏՐԱՄԱՆ

Իսկրպա 26 յուլիս	
Բաւարական Միտ. Օրհն. 10 1/3	
Իտ. տեսակ Տօն. 6 7/3—5/4	
Ս. Կարմիր վառար. հակ. 15-000	
Բնակար. հրապարակին ծախ. 15-13 1/2	
Իտալիա 26 յուլիս	
Ս. Կիւս. 20	
Մօշէր. 40—41 1/2	
Հոյսնայի քաղաք. 54	
Մեւարս. 29 1/2	
Ճ. հր. 7 17/6	
Գրամուզեղ. 0/0 3 1/2	
Նիւ-Եօք. 26 յուլիս	
Բն. 22 5/4	

Գ Ր Ա Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս

Բն. 27 յուլիս	
Գոնաթիւ Անգլ. դոյ. 92 1/2—5/3	
Օմ. բաց. 81 1/4—1/2	
Գոն. 51 1/2—	
Փոխառ. 1889 61 7/8—62	
1871 71 3/4—72	
Օմ. Գոն. բառ. 15—13 1/4	
Փոխառ. Կարմիր Կոմ. 23 85	
Պաշտպան Երաւ. 273,000	
Իտալիա 27 յուլիս	
Ս. Կիւս. 54 75—	
Իտալ. 5 0/0 68 40	
Գոնաթիւ Օմ. 52 75	
Փոխառ. 1889 515	
Փոխառ. Կարմիր Կոմ. 23 85	
Ոսկ. վերադար. 5	

Գ Ր Ա Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս

Բն. 27 յուլիս	
Գոնաթիւ բաց. 56-15	
Գոն. 56-15	
Կարմիր զին. 56-16	
Փար զին. 56-15	
Ս. Կիւս. 11-20	
Քրէտի Դիւն. 15-59	
Թրակի. 12-90	
Բուլ. 175-50	
Փոխառ. 1865 556	
1865 546	
1869 515-50	

Գ Ր Ա Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս

Օմ. Բն. 100 Գոնաթիւ Հաւաք. Գ. Գոն. 109—10	
20 Գոնաթիւ Ռիկ. 87—5	
Բուլ. 89—10	
Գոն. 81—17	
Արմաթ. Մէճիկ. 1—26	
Հիւսիս. 103—20	
Միտ. 104—50	
Պիւն. 119—20	

Ի Լ Ա Ն

38141	979	61113	186646	690
443	986	86978	618	691
444	988	87612	619	692
445	992	87622	651	693
446	994	87633	653	694
447	997	87634	654	695
448	998	87632	657	696
449	87602	87660	659	697
450	87623	174706	661	698
451	87624	710	662	186702
452	87644	711	663	703
453	87668	713	667	704
454	175763	714	668	708
455	175764	715	669	709
456	175766	716	670	711
457	186700	723	186671	712
462	186710	726	673	713
41651	186731	729	674	725
41652	186712	730	675	726
41653	186749	731	676	733
41654	186811	732	677	735
41656	829	733	678	736
63666	833	734	679	737
69516	834	735	680	740
83930	835	737	681	741
951	940	739	682	744
973	873	741	683	747
974		747	686	748
975		754	687	750
977		753	688	751
186753	186759	186767	186770	186779
780	781	782	783	784
785	786	787	788	790
791	796	274109		

Պարտէզ դէքը օրուհան Լահմա՝ նումէ-
բօլարընաւան էկէր պիր քիմնէտէ վար իսէ,
նախօտ պիրիսի կիտիպ պու նումէբօլար-
տա քօնաօխտէ սալմանադ օլու իսէ, տէր
ագապ օ աւամար թոմթուպ Պապըլ ալկէ
վէ նախօտ ստրբաճկարըն քնահնեսար օ-
տարընա կտապէր վէրէնէ պազ շէշ վէրի
լէճէք տիր :

ԵՍ ԵՆՈՑ ՄԱՆԻՔ
ԳԱՄԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆ
ՀԵՂԻՆԱՎՈՐԹԻՒՆ
ԼԵԼԵՄԵՆԴՐ ՏԻԻՄԱՏԻ ՈՐԴԻՈՇՆ

Թարգմանութիւն

B. U. 2. U. 6. U. 6. 1.

Փախուղեան տաղարանէն ի լոյս ըն-
ծայեալ սոյն հետադրութեամբ վկայու-
ած անուամբ ինչ որ ինչ ծախուի Հոյ գրադա-
նաւոյ քով Գին կէս մէկն:

ՏԻԲՊԻՆԻ ԱՇԳ

41

U U. Z O O T O L T U T L L L

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ ԿԼԵՆ ԹԻԼՔԵԼԱՆ

7. 7. 7. 7.

Թ. Գ. թողեան տարանէն 'ի լոյս ըն-
ծայուած այս հետազոտչարձան տարա-
կը կը ծախուի ամէն հայ դրամաճառա-
քով, Գին 2 շուրուշ:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ

Պատերազմը քննարկում թշնամեաց մարդկային

၂၆၆

These

Առողջ երջանիկ ու երկար ապրելու միջոցներ

1864

պալ, Գին Զ ուրբուր:

U. 27.

Պետրոս Դուբնանի գործնչ Հրատարակելի մասնաժողովը ներկայիս կը յայտարարէ ազգային բանասիրաց թէ՛ պոյն վաղմուսիկ հեղինակին երկատրութեան տպագրութեան ձեռնարկին ի զորոն հասնած է, ինչպէս որ խոստացած էր նախորդ յայտարարութեան մը :

Հրատարակութիւնը կը բաղկանայ 50
 երես ութնամալ հատորէ մը՝ որ կը պա-
 րունանիէ հինդ բնութիւն թատերական և իւր
 մը բանաստեղծական հեղինակութիւններ
 Մէկ հատորոյ դիւնէ 1 1/2 արծաթ
 Մէկնաւ, իսկ բաժանորդաց համար 1 Մէ
 ճիւղ 2

61. P. 2. 9. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

4872. ፩-፲፭-፳፭ ፳፭-፳፭-፳፭ ፳፭-፳፭-፳፭

ԵՆԻՄԻՅԷ ԲԼՈՐԲԻՅԷ ԻՆԷՆ ՎԱՐՈՐԼԱՐ

ՌԻՄԵՆԻ ԴԼԻ ԱՆԱՏՈՒ ԴՐՅՈՒՄԸ ՊԻՐԻԲՏԵ

[illegible][illegible]

U. P. U. h. S. f. l. o. o. P. U. P. h. f. h. g. d. s.

[illegible]

U. S. O. L. P. U. P. P. P. P.

11	50	21	Պէղդ Բաշառ, Գանձը, Ա. Հխար, Գանտ, Վանք, 25 հոկտ. Պէյլեր, Գուգի
11	43	5	Վանքի յոյսէն 21 հոկտ. ը. Գ. Պէյլերի, Գուգի հոկտ. Գուգի, Գառախի աշտ
12	50	22	Պէղդ, Բաշառ, Բիթնաթը, Գանձը, Ա. Հխ. Գանտ, Վանք, 21 հոկտ. Պէյլեր, Գուգի
1	15	28	Պէյլեր, Գուգի, Բաշառ, Գանձը, Ա. Հխ. Վանք, 21 հոկտ. Պէյլեր, Գուգի
2	15	17	Պէյլեր, Գուգի, Բաշառ, Պէյլեր, Գանձը, Ա. Հխ. Գանտ, Վանք, 21 հոկտ. Պէյլեր, Գուգի
3	43	21	Պէղդ, Բաշառ, Բիթնաթը, Գանձը, Ա. Հխար, Գանտ, Վանք, 21 հոկտ. Պէյլեր, Գուգի
4	43	21	Պէյլեր, Գուգի, Բաշառ, Գանձը, Ա. Հխար, Գանտ, Վանք, 21 հոկտ. Պէյլեր, Գուգի

ԵԼՎԻՅԵ ԳԼՈՐԲԻՏԷՆ ՊՈԴԱՁ ԻԶԻՆԷ

Մեկայ/ու.տը. Պէս. Բ.Հ/ա. Էմիրի, ԵՆ/ը. Թարաւ

1	5	Դապախաւ ալ իւսի Պէշիկ Գուշի, Օրթաք. Պէշիկբաթի Սիւրաբ. Գաւառի Ի. Հիւսիս. Գաւառի, Խիւրի. Ենէնք. Պէշիկ Գուշի, Թարապ. Պէշիկ. Ենէնք. Գաւառի.	
2	25	Պէշիկ. Օրթա. Գաւառ. Սիւրաբ. Պէշիկ Գուշի Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Թարապ. Պէշիկ. Մէլապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Պէշիկ. Սիւրաբ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Պէշիկ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Պէշիկ. Գաւառ. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.	
5	13	02	Պէշիկ. Օրթա. Պէշիկ. Սիւրաբ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Պէշիկ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Պէշիկ. Գաւառ. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
4	15	6	Գաւառ. Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Պէշիկ. Գաւառ. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
5	13	19	Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Պէշիկ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Պէշիկ. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
5	43	4	Խիւր. Ենէնք. Պէշիկ. Գաւառ. Օրթա. Պէշիկ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
6	30	22	Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Պէշիկ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
7	43	11	Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
9	2	9	Սիւրաբ. Պէշիկ. Գաւառ. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
9	50	1	Ի. Հիւս. Պէշիկ. Գաւառ. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
10	20	20	Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
10	13	23	Օրթա. Պէշիկ. Գաւառ. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
10	50	18	Պէշիկ. Օրթա. Սիւրաբ. Գաւառ. Ի. Հիւս. Պէշիկ. Գաւառ. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
10	43	23	Օրթա. Պէշիկ. Գաւառ. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.
11	15	19	Պէշիկ. Գաւառ. Խիւր. Ենէնք. Թարա. Պէշիկ. Մէլապաթ. Ենէնք.

ԱՐԵՎԱԿ ՈՒՏԻՉՆԵՐԸ ԹԱՐԻԴԻ

12	13	4	Պէշիկիւ աշ	Օրբիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
12	30	29	Պէշիկիւ աշ	Գուրուշէսէ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
1	13	4	Պէշիկիւ աշ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
1	43	6	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
2	43	29	Պէշիկիւ աշ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
5	30	20	Գուրուշէսէ	Պէշիկիւ աշ	Օրբիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
9	15	29	Պէշիկիւ աշ	Օրբիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
10		4	Գուրուշէսէ	Պէշիկիւ աշ	Օրբիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
11	13	6	Գուրուշէսէ	Պէշիկիւ աշ	Օրբիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
11	43	29	Պէշիկիւ աշ	Գուրուշէսէ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
11	40	4	Օրբիւսքիւ	Գուրուշէսէ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ
12		11	Պէշիկիւ աշ	Օրբիւսքիւ	Սերապիւսքիւ	Սերապիւսքիւ

U. 6 U. S. O. L. P. U. P. h. 9. h

2	16	21	Խափուտար, Գուգի, Պէյնթրիշյ, Շահաբ, Գաւաթ, Բաշապ, Պէյշօղ, Բիֆաթրաւ, Տումալարը, Պէյշեքտ: Խախի
4		28	Գաւաթ, Պէշիկ, Խոփ, Գուգի, Պէյնթրա, Չէնի, Վանիք, Արնաւ, Գուգի, Պէյնթրա, Չէնիէլ, Վանիք, Գանախի, Ա. Հիւ, Դանիւ, Բաշապ, Պէյշօղ, Թաթալ, Պէյթիւր, Տումալարը, Պէյշօղա զատար
10		17	Գուգի, Պէյնթրա, Չէնիէլ, Վանիք, Ա. Հիւ, Դանիւ, Բաշապ, Պէյշօղ, Պէյշեքտ, Տումալարը Թարապիւն:
10	30	24	Պէյնթրա, Չէնիէլ, Վանիքի, Գանախի, Ա. Հիւ, Դանիւ, Բաշապ, Պէյշօղ, Տումալարն մտնու:
		22	Գուգի, Պէյնթրա, Չէնի, Վանիք, Ա. Հիւ, Դանիւ, Բաշապ, Պէյշօղ:
11	30	5	Դապախ, Գուգի, Պէյնթրա, Չէնի, Վանիքի:

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՕՐ ԱԳՐՈՑ
ՕԳՍԷՆ ԽՈՋԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱԼՈՒՄԻՆԻ ՕՒԽՈՋԱՍԱՐԵԱՆ ԵՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԻԱՆ ԹԻԻ-2